

К. А. МОРОЗ

КАРІЄСТАНЕКАРІОЗНІ УРАЖЕННЯ ТВЕРДИХ ТКАНИН ЗУБІВ

✱

Навчальний посібник для лікарів-інтернів
за фахом "Стоматологія" вищих медичних навчальних закладів
IV рівня акредитації та закладів післядипломної освіти

Вінниця
Нова Книга
2012

УДК 616.314-002(075.8)
ББК 56.612я73
М 80

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для лікарів-інтернів за фахом “Стоматологія” вищих медичних
навчальних закладів IV рівня акредитації та закладів післядипломної освіти
(Лист № 1/11-486 від 04.02.10 р.)*

Рецензенти:

Борисенко А. В. — доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології Національного медичного університету імені О. О. Богомольця;

Герелюк В. І. — доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології Івано-Франківського національного медичного університету.

Мороз К. А.

М 80 Карієс та некаріозні ураження твердих тканин зубів : навч. посібник / К. А. Мороз. — Вінниця : Нова Книга, 2012. — 240 с. : Іл.
ISBN 978-966-382-385-0

У навчальному посібнику викладено сучасні відомості з етіології, патогенезу, клініки, діагностики, лікування і профілактики карієсу і некаріозних уражень твердих тканин зубів.

Посібник укладено у відповідності до навчальної програми для лікарів-інтернів за фахом “Стоматологія”. Посібник також може бути рекомендований студентам стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації та практичним лікарям-стоматологам.

УДК 616.314-002(075.8)
ББК 56.612я73

ISBN 978-966-382-385-0

© Мороз К. А., 2012
© Нова Книга, 2012

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
ЧАСТИНА I. КАРІЄС ЗУБІВ	8
Розділ 1.	
Етіологія і патогенез карієсу. Класифікації. Діагностика карієсу	10
Етіологія карієсу. Історичні аспекти	10
Сучасна концепція етіології карієсу	12
Патогенез карієсу	25
Класифікації карієсу	27
Діагностика карієсу	30
Контрольні запитання	34
Розділ 2.	
Клініко-діагностична характеристика. Диференціальна діагностика карієсу	35
Початковий карієс	35
Поверхневий карієс	37
Середній карієс	41
Глибокий карієс	43
Контрольні запитання	45
Розділ 3.	
Лікування карієсу зубів	46
Лікування початкового карієсу	47
Засоби і методи ремінералізуючої терапії	48
Мінімально інвазивне лікування карієсу	51
Оперативно-відновне лікування карієсу	54
Методи препарування	55
Лікарська тактика при деструктивних формах карієсу	57
Поверхневий, середній карієс	57
Глибокий карієс	57
ART-метод лікування неускладненого карієсу	60
Загальне лікування карієсу	61
Контрольні запитання	63
Розділ 4.	
Особливості етапів оперативно-відновного лікування карієсу	
при застосуванні композитних матеріалів і склоіономерних цементів	64
Композитні матеріали світлового твердіння	64
Особливості реалізації етапів пломбування порожнин композитними	
матеріалами світлового твердіння	65
Підготовка зуба до реставрації	65
Гігієнічна підготовка зуба	65
Анатомічна діагностика	66
Вибір відтінку пломбувального матеріалу	67
Знеболювання	73

Ізоляція операційного поля	75
Препарування каріозної порожнини	78
Некректомія	78
Медикаментозна обробка каріозної порожнини	80
Ізоляція пульпи	81
Пломбування каріозної порожнини	82
Застосування адгезивної системи. Загальні відомості	82
Внесення і полімеризація композитного матеріалу	84
Техніка пошарової реставрації	87
Обробка пломби	88
Інструменти для фінішної обробки пломби	90
Постбондинг (ребондинг)	94
Композитні матеріали хімічного твердіння	95
Особливості реалізації етапів пломбування порожнин при застосуванні композитних матеріалів хімічного твердіння	95
Склоіономерні цементи	97
Особливості реалізації етапів пломбування порожнин при застосуванні склоіономерних цементів ..	97
“Сендвіч-техніка” пломбування	100
Контрольні запитання	103
РОЗДІЛ 5.	
Особливості препарування і пломбування каріозних порожнин різних класів	104
Препарування і пломбування каріозних порожнин I класу	104
Препарування і пломбування каріозних порожнин II класу	107
Препарування і пломбування каріозних порожнин III класу	113
Препарування і пломбування каріозних порожнин IV класу	114
Препарування і пломбування каріозних порожнин V класу	118
Препарування і пломбування каріозних порожнин VI класу	120
Можливі помилки і ускладнення при роботі з композитними матеріалами	121
Контрольні запитання	123
РОЗДІЛ 6.	
Профілактика карієсу зубів	124
Визначення індивідуального ризику виникнення карієсу	125
Ендогенна профілактика карієсу	128
Екзогенна профілактика карієсу	130
Предмети і засоби гігієни порожнини рота	132
Контрольні запитання	136
ЧАСТИНА II. НЕКАРІОЗНІ УРАЖЕННЯ ЗУБІВ	
137	
Ураження, які виникають у період фолікулярного розвитку зубів	137
Гіоплазія емалі	138
Гіперплазія емалі	144
Ендемічний флюороз зубів	145
Аномалії розвитку і прорізування зубів	150
Спадкові порушення розвитку зубів	153
Незавершений амелогенез	153
Незавершений дентиногенез	154
Незавершений одонтогенез (синдром Стейнтона – Капдепона)	156
Мармурова хвороба	156
Ураження зубів, що виникають після їх прорізування	157

Зміни кольору твердих тканин зубів	157
Стирання твердих тканин зубів	158
Клиновидний дефект.	160
Ерозія твердих тканин зубів	162
Некроз твердих тканин зубів	165
Пришийковий некроз	165
Кислотний некроз	165
Радіаційний некроз	167
Комп'ютерний некроз	168
Медикаментозні і токсичні ураження твердих тканин зубів	168
Травматичні пошкодження зубів	169
Гіперестезія зубів	171
Лікування некаріозних уражень зубів	173
Засоби і методи місцевого лікування гіперестезії	175
Засоби і методи відбілювання зубів	177
Контрольні запитання	180
 ЧАСТИНА III. ПЛОМБУВАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ	181
Прокладні матеріали	181
Матеріали для лікувальних прокладок на основі кальцій гідроксиду	181
Матеріали для ізолюючих прокладок	183
Матеріали для тимчасового пломбування зубів	184
Матеріали для герметизації фісур	185
Склоіономерні цементи	185
Класичні реставраційні склоіономерні цементи	186
Гібридні (модифіковані полімером) реставраційні склоіономерні цементи	190
Композитні пломбувальні матеріали	192
Склад композитних матеріалів	193
Полімеризація композитних матеріалів	195
Прилади для світлової полімеризації композитів	196
Класифікація композитних матеріалів	197
Композитні матеріали хімічного твердіння	198
Композитні матеріали світлового твердіння	198
Компомери	203
Ормокери	205
Адгезивні системи	205
Контрольні запитання	214
Тестові завдання	215
Предметний покажчик	230
Література	232